

248667

การเตรียมความพร้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อ
รองรับการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558

ณัฐพล จันทร์เขียว

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

๖๐๐255648

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248667

การเตรียมความพร้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อ
รองรับการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558

ณัฐพล จันทรเขียว

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

การเตรียมความพร้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อรองรับ
การเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558

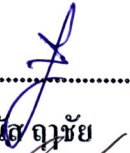
ณัฐพล จันทร์เขียว

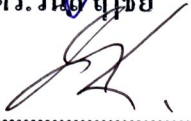
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

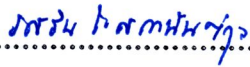

.....ประธานกรรมการ
รศ.วัชร ฤทธิกานนท์

.....กรรมการ
อ.ดร.รสริน โอสถานันต์กุล

.....กรรมการ
รศ.ดร.วินัส ฤชัย

.....กรรมการ
ผศ.ธงชัย ชูสุวรรณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อ.ดร.รสริน โอสถานันต์กุล

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รศ.ดร.วินัส ฤชัย

18 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของ อ.ดร.รสริน โอสธำนันต์กุล ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา คำชี้แนะ ตลอดจนให้คำปรึกษาที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา อีกทั้งให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนทุกด้านอย่างดียิ่งจนกระทั่งลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วัชร พุกณิกานนท์ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.วินัส ฤชาชัย กรรมการ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธงชัย ชูสุวรรณ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าต่อการศึกษา พร้อมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาด ตลอดจนให้คำแนะนำต่างๆ อันส่งผลให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้ความรู้ ตลอดจนแนวคิดในด้านต่างๆ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะเศรษฐศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือบริการประสานงานด้านต่างๆเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจให้ด้วยดีตลอดมา รวมทั้งเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ 1 ปี) รุ่นที่ 10 ทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว และหน่วยงานราชการ ผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็น ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสร็จสมบูรณ์ไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจข้อมูลไม่มากนักน้อย และหากเกิดความผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้เขียนกราบขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ณัฐพล จันทรเขียว

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การเตรียมความพร้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
เพื่อรองรับการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558

ผู้เขียน นายณัฐพล จันทรชีวะ

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อ.ดร.รสริน โอสธำนันต์กุล

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.ดร.วินัส ฤชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

248667

การศึกษานี้มี 3 วัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ 3) ศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการเข้าร่วมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่รวบรวมจากการเก็บแบบสอบถาม เลือกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการของยามานะ เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตาจากสมาชิกของสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 สาขาธุรกิจการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 140 ตัวอย่าง และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการจัดลำดับความสำคัญโดยอาศัยมาตรวัดแบบประเมินค่า(Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต(Likerts Scale)

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 ตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวสาขาที่มีจำนวนผู้ประกอบการมากเป็นอันดับหนึ่งคือสาขาที่พักโรงแรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36 รองลงมาคือสาขาบริการนำเที่ยวและจำหน่ายตั๋วโดยสาร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 40 มีลักษณะการดำเนินกิจการรูปแบบกิจการ

เจ้าของคนเดียว และมีรูปแบบความเป็นเจ้าของเป็นคนไทยทั้งหมด ร้อยละ 75 กลุ่มลูกค้าหลักส่วนใหญ่ เป็นลูกค้าชาวไทยและต่างชาติ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีการใช้แรงงานเฉลี่ย 29 คน

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 51.4 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 47.1 และมีความเข้าใจในระดับน้อย ร้อยละ 3.5

ผลการศึกษาพบว่าประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวและระดับของการแข่งขันกับประเทศไทยในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด หากมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้แก่ ประเทศมาเลเซีย รองลงมาได้แก่ประเทศสิงคโปร์และฟิลิปปินส์

ผลการศึกษาอุปสรรค/ข้อจำกัดที่กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับผลกระทบในการดำเนินการทางธุรกิจในประเทศไทยเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ระดับของอุปสรรค หรือข้อจำกัดที่กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับผลกระทบหากมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในช่วงปานกลางถึงมากที่สุด โดยด้านภาษี เป็นอุปสรรคและข้อจำกัดอันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับผลกระทบ รองลงมาคือด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านกฎหมายและข้อบังคับตามลำดับ

ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการเข้าร่วมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทย พบว่า การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในมุมมองของผู้ประกอบการเอกชนต่อภาครัฐ ด้านศักยภาพในการแข่งขัน(จัดอบรมภาษา แรงงาน ทักษะผู้ประกอบการ ฯลฯ) ภาครัฐมีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค และด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในมุมมองของผู้ประกอบการเอกชน พบว่า ธุรกิจมีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด ในด้านการมุ่งเน้นการตลาดไปยังกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน รองลงมาคือการลงทุนเพิ่ม และการหาแหล่งเงินทุนสำรองล่วงหน้า และการขยายความร่วมมือทางธุรกิจการท่องเที่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศสมาชิกอาเซียน ตามลำดับ

ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากภาครัฐ พบว่า หน่วยงานราชการมีความเห็นว่ารัฐบาลมีการให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในแง่ของการดำเนินงานและนโยบายต่างๆ อยู่ในระดับมากและปานกลาง

Independent Study Title Preparation of Tourism Businesses in Chiang Mai Province for
the ASEAN Economic Community 2015

Author Mr. Nattapol Chankeaw

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Lect.Dr. Rossarin Osatanunkul	Advisor
Assoc.Prof.Dr. Venus Rauechai	Co-advisor

ABSTRACT

248667

This Study aimed to examine entrepreneurs’ understanding of the ASEAN Economic Community integration, the effects of the ASEAN Economic Community on the tourism business in Chiang Mai , and the preparation of tourism businesses in Chiang Mai Province for the ASEAN Economic Community.

First of all, primary information and data were gathered by questionnaire.The number of sample were calculated by the Yamane method and sampling used quota means from the member of Chiang Mai Tourism Business Association, which divided into 8 categories of business, totalling 140 samples. Finally, the analysis was performed based on the results of the descriptive statistics and Likert rating scale.

The result on the entrepreneurs’ general information indicated that the largest business categories was hotel with 36 percent of the entire sample, followed by the tour and ticket category , 25 percent of the entire sample. Moreover, the most common type of business organization was the individual proprietorship with 40 percent of the entire sample. Ownership of business indicated that 75 percent were Thai owners. The main clients were Thai and foreigner, and businesses have an average of 29 workers

The result on entrepreneurs' understanding of ASEAN Economic Community integration showed that the majority of people sampled (51.4 percent) had a medium level of understanding. Subordinate samples have better and low level understanding (47.5 and 3.5 percent, respectively).

The results of competitiveness on the tourism business of potential ASEAN member countries and the competitive level of Thailand tourism business showed that Malaysia, followed by Singapore and Philippines are the top three potential ASEAN member countries in competition with Thailand tourism business, if there is ASEAN Economic Community integration, in 2015.

The result of the challenges/constraints expected to be an effect, if there is ASEAN Economic Community integration in 2015 showed that the level of challenges/constraints expected is in the range of medium and maximum level. The first challenges/constraints expected by entrepreneurs were tax, followed by the infrastructure and laws and regulations.

The result on the preparation of tourism businesses in Chiang Mai Province for the ASEAN Economic Community indicated the potential for competition (Language training, labor and entrepreneur skills training, etc.) is the first preparation for the government to make in view of the private enterprises to government; the second is infrastructure and utilities; and the third is public relations. The preparation of private enterprise for the ASEAN Economic Community integration showed that focusing on ASEAN member countries market will result in the most readiness for enterprise, followed by additional investment and finding financial resources in advance, and the expansion of cooperation with ASEAN tourism business in other ASEAN countries.

The result on government agencies preparation for ASEAN Economic Community integration showed that government agency count that the government has given priority to join ASEAN Economic Community in terms of operations and policies at a maximum and medium level.

สารบัญ	
	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	10
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	10
1.4 ขอบเขตการศึกษา	11
1.5 นิยามศัพท์	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดในการศึกษา	12
2.1.1 ทฤษฎีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	12
2.1.2 ทฤษฎีสภาพสุทธการและทฤษฎีที่เป็นที่สอง	13
2.1.3 ผลของการเข้าเป็นสมาชิกสุทธการเชิงสถิติและเชิงพลวัต	14
2.1.4 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	15
2.1.5 แนวคิดการพัฒนากลุ่มแข่งขัน	19
2.1.6 แนวคิดผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อภาคการท่องเที่ยว ของประเทศไทย	21
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	25
3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	26
3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา	29

บทที่ 4 ผลการศึกษา

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	32
4.2 ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของกลุ่มตัวอย่าง	35
4.3 ผลการศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทย ต่อกลุ่มตัวอย่าง	37
4.4 ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ ต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	56
4.5 ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากภาครัฐ	57

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา	60
5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	67
5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	68

เอกสารอ้างอิง	70
---------------	----

ภาคผนวก	72
---------	----

ประวัติผู้เขียน	81
-----------------	----

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของอาเซียน	3
1.2 คุณค่าการค้าของไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศระหว่างปี 2548-2552	4
1.3 จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนประเทศในกลุ่มอาเซียนจำแนกตามประเทศ	5
1.4 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศระหว่างปี 2551-2554	7
1.5 จำนวนนักท่องเที่ยวรายจังหวัดปี 2553	8
1.6 ข้อมูลทางเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่	9
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	27
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	33
4.2 ลักษณะการใช้แรงงานของกิจการ	34
4.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาเศรษฐกิจอาเซียนของกลุ่มตัวอย่าง	35
4.4 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาเศรษฐกิจอาเซียนของกลุ่มตัวอย่าง ธุรกิจการท่องเที่ยวจำแนกตามสาขาธุรกิจการท่องเที่ยว	36
4.5 ประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศไทย ในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดหากมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	37
4.6 ระดับการแข่งขันของประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศไทย	39
4.7 ระดับการแข่งขันของประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศไทย จำแนกรายสาขาธุรกิจการท่องเที่ยว	41
4.8 ระดับการแข่งขันของประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศไทย จำแนกตามลักษณะการดำเนินกิจการ	43
4.9 ระดับการแข่งขันของประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศไทย จำแนกตามความเป็นเจ้าของ	44
4.10 ผลการศึกษาอุปสรรค/ข้อจำกัดที่กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับผลกระทบ ในการดำเนินการทางธุรกิจในกรณีที่ประเทศไทยเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน	46

4.11	อุปสรรค/ข้อจำกัดที่กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับผลกระทบ ในการดำเนินการทางธุรกิจในกรณีที่ประเทศไทยเข้าร่วมประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน จำแนกรายสาขาธุรกิจการท่องเที่ยว	50
4.12	อุปสรรค/ข้อจำกัดที่กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับผลกระทบในการดำเนิน การทางธุรกิจในกรณีที่ประเทศไทยเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามลักษณะการดำเนินกิจการ	54
4.13	อุปสรรค/ข้อจำกัดที่กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับผลกระทบในการดำเนิน การทางธุรกิจในกรณีที่ประเทศไทยเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามความเป็นเจ้าของกิจการ	56
4.14	ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในมุมมองของผู้ประกอบการเอกชน	57

สารบัญภาพ

รูป	หน้า
1.1 สัดส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในไทย	6
2.1 Diamond Model	19
4.1 ประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวกับประเทศไทย	38
ในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดหากมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	